

[Birthe Hansen]

I forbindelse med gennemførelsen af en kommunalreform i Letland har man også dannet et netværk mellem parter i nogle andre EU-lande – her med KL – og Baltisk Uddannelsesø. Den slags netværkskonstruktioner kan efter vores mening blive særdeles værdifulde for udviklingen på øen. Bornholm vil af den vej kunne opnå en erfaring og en kompetence og vil kunne indgå i et internationalt samarbejde som en seriøs partner.

For os at se vil Bornholms rolle være åbenlys inden for uddannelsesområdet, når vi taler om systemeksport og knowhow, idet der er bosat et meget stort antal kreative mennesker på Bornholm, og hvis man så samtidig vil kunne koordinere de uddannelsesmidler, der anvendes af forskellige ministerier – og her tænker jeg på erhvervsskoler, AMU, arbejdsmarkedsråd osv. – ud fra hensynet til de regionale forhold, tror vi også, at det ville være til gavn for Bornholm.

Venstres ordfører, hr. Svend Erik Hovmand, sagde noget om en særstatus, noget om det beskatningsmæssige. Vi vil skarpt tage afstand fra alt, hvad der kan tilsigte særstatus på beskatningsmæssige område, og vi vil også stemme imod Fremskridtspartiets dagsorden – ikke fordi den indeholder det, jeg lige har talt om, men fordi det er en dagsorden, vi ikke kan stemme for.

Niels Højland (FP):

Fremskridtspartiet er stærkt bekymret over udviklingen på Bornholm. Bornholm er som andre øsamfund ramt af, at beskæftigelsesmulighederne er ringe. Transport- og finansieringsomkostningerne gør, at det er svært at investere i et produktionsapparat. Man har tidligere hørt regeringens repræsentanter give udtryk for den positive udvikling, der er på Bornholm for øjeblikket, at alle er glade, og at det går godt. Men i hvert tilfælde én ting er klokkeren og klar, og det er, at de, der skal finansiere de forskellige erhvervsvirksomheder, kassekreditter og lign. på Bornholm, i hvert fald ikke er særlig optimistiske, for den rente og de gebyrer, pengeinstitutterne forlanger af dem, der skal have noget i gang, vidner ikke om, at de er særlig glade for de investeringer. Man siger, at de er sikre; men de er højst usikre, må man gå ud fra, når pengeinstitutterne faktisk tager en kassekreditrente, der er det dobbelte

af det, den måske er andre steder i landet. De unge fraflytter øen, fordi mulighederne for at få arbejde er begrænset; de har andre alternativer.

Bornholm er hårdere ramt end de fleste andre øsamfund. Bornholm ligger jo også alene midt ude i Østersøen, langt fra Danmark. Derfor rammer krisen hårdere på Bornholm end andre steder, men også på Bornholm som på den jyske vestkyst har den fejlslagne fiskeripolitik stukket sit hæslige fjæs frem og har klart været en medvirkende årsag til, at det bornholmske samfund er ved at gå i stå.

Kvotepolitikken og den biologiske rådgivning har som reguleringsforanstaltning spillet fallit og har været en medvirkende årsag til, at man nu er i færd med at afvikle det danske fiskeri som et bæredygtigt erhverv. Den fejlslagne fiskeripolitik gennem 10-15 år er gået ud på at gennemregulere fiskeriet på en måde, så det før så frie erhverv ikke længere har en chance. Ophugning af flåden er desværre en nødvendig konsekvens af den udelige fiskeripolitik. Derfor skal der en helt anden fiskeripolitik til, og derfor skal der også utraditionelle ting til for at vende udviklingen på Bornholm.

Regeringens hjælpepakke fra foråret 1993 er mildt sagt ikke tilstrækkelig; virkningen har været begrænset, mistroen og mismodet hersker fortsat på Bornholm, og alle har tilsyneladende givet op. Dybest set ønsker bornholmerne ikke at modtage tilskud, de ønsker ikke at få en speciel form for socialhjælp. Bornholmerne er som de fleste andre; de ønsker blot at få mulighed for at klare sig selv og være i fred, at have mulighed for at tjene til egen tilværelse uden hjælp fra offentlige kasser, og det er Fremskridtspartiet enig med dem i.

Der skal noget utraditionelt til for at hjælpe bornholmerne i gang igen. Her kunne Fremskridtspartiets beslutningsforslag om Bornholm som en vækstzone have været en god hjælp; desværre blev det stemt ned. Frem for støtte og tilskud må man gå en helt anden vej, f.eks. fritage bornholmerne og det bornholmske erhvervsliv for en lang række af de byrder, som hæmmer samfundsudviklingen på Bornholm og dræber initiativ og virkelyst. Ser vi på øsamfund andre steder i verden, vil vi se, at de fleste har det svært. Men der er også nogle, der har klaret sig godt, endda rigtig godt. Det gæl-